

אגרות קודש

התמודדויות

קובץ ב' מתוך ז'
תרומה – תצוה ה'תש"פ
שנת השבעים

אגרות קודש

התמודדויות

ב' מתוך ז'

יו"ל ע"י:

ועד תלמידי התמימים העולמי

בין יו"ד שבט לי"א ניסן התש"פ

- שנת השבעים

פתח דבר :

בהמשך לה"קאך" בשנה זו – שנת השבעים, בהקשר האישי בין הרבי לכל חסיד וחסיד, מוציאים אנו את הקונטרס הזה עם מבחר אגרות של הרבי על נושאים חשובים מאוד בחיי התמים ובכלל.

קובץ זו הב' מסדרת הקובצים היוצאים לאור בין יו"ד שבט וי"א ניסן - "אגרות קודש - התמודדיות" יתמקד על כל מיני אתגרים והתמודדיות שעולים לבחורים מכל הסוגים, ומראנו איך שהרבי טיפל בכולם והורנו איך לראות, להתמודד, ולתקן את כל הצריך תיקון. ע"פ תורה בכלל, וחסידות בפרט, וביחוד ע"פ השקפת כ"ק אדמו"ר זצקל"ה נבג"מ זי"ע.

תודתנו נתונה להנהלת קה"ת על האישור להשתמש בחומריהם.

ויה"ר שע"י העיסוק בתורת רבינו, נזכה להתראות עם רבינו בביאת משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

ועד תלמידי התמימים העולמי

מפתח

בישיבה :

- ג'רו [חשק בלימוד] ז
ה'קעג [אין תפיסתו מהירה] ח
ד'תקעו [העדר המשמעת] ט
ו'קנה [בדידות] יא

בלבולים :

- ה'תמב [העדר הסדר] יב
תתסג [ידע מי הוא] יג
ג'עט [פתאום פקע הכל] טו
י'תכזו [תקופת המעבר] טז

מחשבות המטרידות :

- ה'קע [באמונה] יח
ה'תרדע [מחשבות זרות] יט

ג'רו [חשק בלימוד]

ב"ה, י"ט טבת תשט"ו,
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מג' טבת בו כותב שלומד בישיבה שאין שם משגיח להדרכת הבחורים והוא בעצמו מסתובב בלי שום תכלית וחסר לו חשק בלימוד התורה כו' וכו'.

והנה ידוע מרז"ל אשר היצה"ר אומן גדול הוא במלאכתו, ובמילא בא לכל אחד ואחד בדרכים שונים ומשונים. ומאופנים הכי עיקרים בהסתתו הוא רגש היאוש "שאין חשק ואין התמדה ואין דרך סלולה וכו' וכו' ובמילא אין כדאי השתדלות בענין הקשה ביותר וביותר או גם אי אפשרי", וע"פ מרז"ל בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין.

הנה בתורתנו הק' תורת חיים גם בעולם הזה הגשמי והחומרי גילו את כל הערמוניות והתחבולות הנ"ל בכדי שידע האדם מקורם ומי הוא הטוען את כל זה, כי באמת אין לכל הנ"ל כל יסוד, כי הרי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו ולכל אחד ואחד ניתנו לו הכחות להתגבר על יצרו (כיון שהקב"ה עוזרו) ולהתגבר גם על סביבתו, ושבאם רק ירצה וישתדל הרי כמאמר התדב"א יכול הוא שיגיע מעשיו למעשה אברהם יצחק ויעקב, ובפרט באברך הנמצא בירושלים עיר הקדש ת"ו ובאהלה של תורה הנה פשוט הדבר שאין זה תלוי אלא ברצונו, ואם אין משגיחים הרי אדרבה צריך לעורר זה אצלו כחות פנימים שהוא ישגיח על עצמו, ובידעו שעל כל פשעים תכסה אהבת עצמו לא ילך בהתאם לטבעו ולרגילותו. אלא שלכל דבר נצרכה סייעתא דשמיא ובפרט בדורנו בעקבתא דמשיחא חשך כפול ומכופל-

ולכן מוכרח לימוד פנימיות התורה בכל יום שהיא נקראת אילנא דחיי בזהר הק' ח"ג דף קכ"ד ע"ב (נתבאר בארוכה באגרת הקדש לרבנו הזקן סי' כ"ו) דלית תמן אחיזה לסטרא אחרא ולעו"ז. וכן הענינים הקשורים בעבודת התפלה, היינו לא רק תפלה בטהרה אלא ג"כ נתינת פרוטה לצדקה קודם התפלה והתבוננות לפני התפלה בהענינים שלמד בתורת החסידות ואמירת שיעור תהלים - כפי שנחלק התהלים לימי החדש - לאחריו. ואז

מתקיימת התחלת התפלה ועיקרה ברכת חונן לאדם דעת וכשיש דעת יש הבדלה בין אור לחשך כו'.

והשי"ת יזכהו אשר נוסף על שלשת השיעורים השוים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בחומש תהלים ותניא הידועים, הנה יקבע שיעור בלימוד תורת החסידות ומאילנא דחיי זה יומשך תוספת חיות בלימוד תורת הנגלה ובהידור בקיום המצות בחיי היום יומים.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ה'קעג [אין תפיסתו מהירה]

ב"ה, אדר"ח אדר"ר, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט"ו בשבט ראש השנה לאילנות ונוגע גם לאדם וכמ"ש כי האדם עץ השדה, והתוכן בזה אשר בפעולות האדם כמה מהם במ נדמה לעץ השדה לצומח, זאת אומרת שהן באותם הענינים בהם גודל וחונן מבלי לשנות בהם שינוי עיקרי ורק להצמיחן מגרעין לשתיל ומשתיל לאילן.

בו כותב אודות התפיסה שלו שאינה מהירה כל כך כתפיסת חבריו בישיבה וכו' אשר זה פועל עליו נמיכת רוח ונפילת רוח ומה יהי' התכלית.

והנה ידוע סיפור רז"ל אבות דר"נ פ"ו אודות רבי עקיבא שהתחיל ללמוד תורה בהיותו בן ארבעים שנה, ונקודת המפנה הי' כשראה שטפות מים יורדים על אבן טיף אחר טיף סו"ס נקבו את האבן וכמ"ש אבנים שחקו מים, וסופו הי' רבן של כל ישראל הקים תלמידים לאלפים ולרבבות, וידוע מרז"ל סתם משנה תוספתא כו' וכולי אליבא דרבי עקיבא (סנה' פו', א).

והנה מי הוא זה אשר ערב לבו לדמות עצמו לרבי עקיבא, אבל מאידך גיסא תורתנו שבע"פ ושבתב אינם קובץ סיפורים ח"ו, כי אם תורה כמשמעה הוראה בחיים לכל אחד מישראל כיון שכל אחד מחויב בתלמוד תורה, ומסיפור הנ"ל מובן שאפילו אם לימוד התורה כדן טפת מים הנופלת על אבן ורואים במוחש שאין רישומה ניכר לעיני בשר כלל וכלל, בכל זה ע"י תוקף הרצון והתמדה ושקידה ואי התרשמות מפיתויי היצר מגיעים לשיא היותר גדול, והנמשל בהנוגע לתוכן מכתבו מובן.

ויחדול מלהתעמק במדידת תפיסת שכלו, ותחת זה יתקע כח ההתבוננות בלימוד תורתנו תורת חיים ולימוד דוקא בדבוק חברים, אשר אז קרוב לודאי שיעבור כאב הראש שכותב אודותו שמרגיש בעת הלימוד, ויבקש את הר"י שלו שימציא לו חבר המתאים בשבילו, וכשילמוד מתוך שמחה הנה סו"ס יוכל לבשר בשורות משמחות מהצלחתו בלימודים.

מהנכון לבדוק את התפילין שלו ואשר בכל יום חול לאחר תפלת הבקר יאמר איזה מזמורי תהלים ומה טוב השיעור חדשי, כפי שנחלק התהלים לימי החדש.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ד'תתקעו [העדר המשמעת]

ב"ה, כ"ה כסלו תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מצער ביותר אשר בהדו"ח שמקבל הנני מהנעשה בישיבת תומכי תמימים בהכתה בה לומד, אשר ישיבות אלו על כל סניפיהן הן מיסודם והנהלתם של רבותנו נשיאינו הק', ניכר באחדים מהתלמידים, והוא בתוכם - העדר שמירת סדרי הישיבה ושמירת הזמן בכלל, העדר המשמעת כו' וכו'.

מלבד הצער על עצם הענין, שהרי הזמן הוא - אבידה שאינה חוזרת, מבהיל הענין דפריקת עול.

אשר למרות שנודע ומפורסם ששיבות אלו השקיעו בהם נשיאנו רבותינו כחות עצומים. כחות נפשיים וכחות עצמיים, ויסוד כל ישיבה - הרי הם תלמידי הישיבה, זאת אומרת שהכחות האמורים נשקעו בתוככי התלמידים ובשבילם, והמשפיעים הר"מ והר"י והנהלה הם הממוצעים והצנורות להמשכת והבאת הכחות האלו מן המקור אל המקבלים הם התלמידים, - הנה ישנו תלמיד העובר על כל זה בשאט נפש ומבלה זמנו בענינים אחרים.

דברי צדיקים, הם מייסדי הישיבה, והמעשים שלהם קיימים לעד ופועלים פעולתם, אלא שהמקבל פונה עורף ח"ו ומתעסק בדברי הבל, -

קשה להאריך בדבר המבהיל כ"כ, ובפרט שכבר נתבאר ענין הפריקת עול בספר דרך חיים בתחלתו, אשר כל השומע (וכידוע דיוק כ"ק מו"ח אדמו"ר דערהעריץ) האמור שם, תסמרנה שערות ראשו.

מטעם זה נתעכבתי מלכתוב ע"ד האמור עד עתה. אלא שסומך הנני על ימי הרצון והסגולה דחנוכה, אשר לא יהי כל רושם לא טוב ח"ו מדברים האמורים, ורק שיפעלו פעולתם, שעכ"פ מכאן ולהבא יראה את המצב כמו שהוא לאמיתתו, ואשר שמירת סדרי הישיבה, שמירת הזמן, המשמעת, קבלת עול וכו' אין בזה עשיית טובה מצדו למי שהוא, אלא שכל זה טובתו האמיתית הן ברוחניות והן בגשמיות בטוב הנראה והנגלה.

ואל ישלה נפשו באמתלאות - שע"פ שכלו שהוא שכל נעלה, יכול לסדר זמנו באופן יותר טוב, ודלא כסדרי הישיבה, ולפי גודל המעלות שלו אין נצרך לקבלת עולו של אחר ולמשמעת בהנוגע לאחר, ווארום ניט עם מיינט מען, און ער דארף דאס ניט.

כי אין זה אלא עצת היצר, ומהתחבולות וערמומיות שלו להביא מפריקת עול המשגיח הר"מ והר"י

- לפריקת עול גרועה עוד יותר, וכמבואר הדרגות בזה בספר דרך חיים, עיין שם.

ויהי רצון, אשר מתאים להוראת ימי חנוכה, אשר צ"ל פוחת והולך ומוסיף והולך, שאלו ואלו דא"ח, הרי ע"פ המבואר בתו"א ילך הלך ופוחת בעניני לעו"ז, שבכללם גם אלו המבוארים בתניא רפ"ז, והולך מוסיף בענינים דקדושה, ויתחיל תיכף בהנהגה זו, הולך ופוחת מיום ליום ממש,

בעניינים הבלתי רצויים ובפרטים האמורים לעיל ביחוד, והולך ומוסיף בענייני אור, נר מצוה תורה אור ומאור שבתורה זוהי פנימיות התורה תורת החסידות הדרכותי ומנהגי'.

ויהי רצון, אשר כל אלו שגרמו צער עד עתה, הנה כיתרון האור מן החשך, בהנהגה דאיתהפכא מן הקצה אל הקצה, יגרמו רוב נחת וענג בהנהגתם ולימודיהם מכאן ולהבא, והשי"ת יצליחם בהצלחה מופלגה בזה.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל ובקרוב.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ו'קנה [בדידות]

ב"ה ג' ניסן תשי"ח
ברוקלין

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום הששי, בו כותב איך שמימי נעוריו הי' בודד וכו' ומרגיש אשר קשה עליו ביותר הבדידות וכו'.

והנה מובן אשר אברך הנמצא בישיבת תומכי תמימים, בכתה של כמה בחורים בני גילו, במדה גדולה בו הדבר תלוי להתיידד עמהם ואף שמובן גם כן שאין זה יכול להחליף במילואו בית הורים, עוזר הוא במדה חשובה וגדולה לעבור תקופת שנים אלו עד שמסתדרים בעזר השי"ת בחיי משפחה, ומה שעוזר עוד במצבים כמו אלו, הם פעולות לטובת הזולת, אשר אז מרגישים בנפש פנימה השייכות של בני ישראל איש לרעהו, ואף אם בתחלה הרגש זה אינו בא בגלוי לגמרי, סו"ס פועל פעולתו, ואם בהנוגע לכל בני"י הדברים אמורים, עאכו"כ להנמצא בסביבה חסידותית משתתף בפעולות לטובת החסידות, ויצליחו השי"ת להרבות בהתמדה ושקידה בתורתנו אשר כל דרכיה דרכי נועם חדורים אור וחיות חסידותי ואז ירגיש בם בפועל אמיתת הפתגם ששמענוהו מכ"ק מו"ח אדמו"ר, חסידות מאכט

אז מ'פילט זיך ניט עלענט ועוד דרגא עליונה יותר שמרגישים גם קורבה וידידות.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ובקשר להודעתו מיום הולדתו לשנת הצלחה בכל המצטרך לו מנפש ועד בשר.
ובברכת חג פסח כשר ושמח.

ה'תמב [העדר הסדר]

ב"ה י"א אייר תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מכ"ט ניסן, בו כותב שחזר עוה"פ לישיבת...

ולאחרי חדש אחד שינה דעתו בזה ולקח משרת מלמד ב... ועתה החליט אשר אינו רוצה גם בזה.

ובכלל הנהגה כזו מורה על העדר קבלת עול לגמרי עד להעדר הסדר בענינים עיקריים, ובטח עאכו"כ בענינים טפלים, ומובן איך שהנהגה כזו מופרכת היא, ומובן ג"כ אשר התיקון לא בשמים הוא, וגם אינו קשה, כי תלוי רק בהתבוננות לשעה קלה עכ"פ בהענין אשר כל אחד מאתנו נברא לתכלית מסוימת וכדבר משנה לשמש את קונו, ובמילא בטלה והליכה אחרי רצון עצמו, הם מורים שאינו חושב אשר עליו לפעול דבר מה לתכלית האמורה לשמש את ה'. ונוסף על כל הנ"ל מובן ופשוט ג"כ שאי אפשר להסתדרות בחיים כדבעי באם מחליטים ללכת אחרי רצון עצמו, והרצון הוא שלא להתייגע, ניט הארעווען באיזה ענין שיהי, לא של לימוד ולא של משרה וכו' כי כנראה זהו צד השוה בהסיבות שיצא מהישיבה מאז ועתה עוה"פ ושאינו רוצה במשרת מלמד כיון שכנראה צריך הי' לשנות רגילותו להעדר סדר בחיים, אינו רוצה.

מבן שאין כוונתי בזה להטפת מוסר גרידא, כי אם לעוררו אחת ולתמיד, שאין האדם יכול להכריז על עצמו שהוא יהי' יוצא מן הכלל ורובם ככולם של אלו המסתדרים בחיים שעליהם נאמר לא יגעת ומצאת

אל תאמין ומוכרח הדבר שיתבונן עוה"פ מפני מה אינו רוצה במשרת מלמד, ולהתבונן מה יהי כשיתחיל בחקלאות, שגם בזה אפשר שימאן (השערה קרובה להמציאות) והוא ע"י שיחקור אצל העוסקים בחקלאות אופן העבודה ולאחרי התבוננות זו יעבוד במרץ עד כדי יגיעה מתאים למרז"ל האמור באותו המקצוע שיבחר ולא יטעה את עצמו שהיפך מנהג העולם במשך ימים אחדים יראה נסים גלויים בעיניי פרנסה, כי אם יקווה לקיום הבטחת רז"ל יגעת ומצאת, ויהי רצון שהשי"ת יתן בלבו להחליט כטוב לפניו בגשמיות וברוחניות גם יחד.

וככל הדברים הנ"ל הוא גם בהנוגע לסיום מכתבו, אשר מצבו ברוחניות איום, את הלימודים עזב וכו' ורוצה לחזור בתשובה וכו' כי צריך עיון גדול, אם מצב כזה יש לקרותו בשם איום, כיון שגם להיצר הרע רק חלק קטן במצבו, והוא רק מעצלות ומהעדר רצון להתייגע (אנשטריינגין) באיזה ענין וכו' [שבאמת גם זה נובע מהיצה"ר כי בצד הקדושה הרי הענין דזריזות מהענינים העיקרים, אבל אין זה יצה"ר הנק' בלשון העולם], ולנצח אותו בנקל יותר, כיון שהנהגה דעצלות ורשלנות היא גם היפך השכל האנושי הפשוט ולא רק היפך דשכל של איש הנקרא שכלי או שכל דנפה"א דוקא.

במ"ש אודות השידוך אשר שמה כשם אמו, יש לחשוב אודות שידוך זה רק באם לאחת מהן יוסיפו שם, ועוד זאת שלא ידורו במקום אחד.

אינו מזכיר דבר מהשתתפותו בפעולות צעירי אגודת חב"ד בחדש ניסן העבר, ואפשר אין זה אלא חסרון בכתיבה ולא בהפועל.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

תתסג [ידע מי הוא]

ב"ה, ט"ו טבת, ה'תשי"א ברוקלין

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ז כסלו:

קראתי ושנתי בקריאתו ולא האמנתי למראה עיני: השי"ת העמידו על חלק היפה, בלי כל השתדלות מצדו וזיכהו שידוע מתורת הדא"ח וגם למד בה, ועומד הוא בספקות, אם ילמוד תורת חיים זו פנימיות התורה ומאור שבתורה, סתים שבתורה המקשר סתים דישראל עם סתים דקוב"ה, וממציא כמה טעמים ע"ז.

סיבב השי"ת כמה סיבות עד שנפל בגורלו לחנך את בני"י בדרכי החסידות היינו להמשיך בהם חיות חוס ואור ושוב עומד בספק אם ימשיך עבודה זו, וגם ע"ז מזומנים כבר אצלו "נמוקים של קדושה".

קבל הוראה ברורה מכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שילמוד אומנות הזביחה (וכנראה ממכתבו גופא ידיו מתאימות לזה), אבל ספק בידו אם יעשה כזאת וכמובן שאין חסרים טעמים ע"ז.

ותמורת כל הנ"ל חושב ע"ד קמיעות, אנשים יודעים בצורת הפנים בקוי הידים ובצורת הכתב, מגידי עתידות, נותני מלקות וכו' וכו'.

ימים יוצרו - ונתבאר בתורת הדא"ח שלכל אחד ניתן מספר ימים קצוב למלאות שליחותו של הקב"ה בעלמא דין וכל שעה ויום שמבלים בענינים שאינם שלו ה"ז ג"כ חסרון במילוי שליחותו ולאידך גיסא אין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו וכיון שהעמיסו עליו שליחות בודאי נתנו לו כחות על זה.

ואם לקולי ישמע יעזוב את כל מגידי העתידות המנחשים והקוסמים וכו' הנ"ל.

יותר ע"ז: במשך איזה שבועות יסיח דעת מלחשוב אודות מצבו ברוחניות: שיש לו ספקות באמונה (בודאי ג"ז אינו כי מאמין בן מאמין הוא) שאין לו כח הרכוז במחשבה (ואינו אלא עצלות נפה"ב שאינו רוצה לייגע את עצמה) אשר ריק הוא מתורה (והעצה לזה ת"ת ולא עצבות והרבות מחשבות בטלות) שצריך הוא תיקונים (שע"פ חסידות נעשה זה ע"י תשובה תפלה תורה וצדקה ולא ע"י קמיעות ומלקות) ועוד.

במשך שבועות הקרובים יהי בשמחה על אשר זכה להיות מאלו שנקראים בניי אתם לה' אלקיכם, שזכה להתגדל באהלה של תורה (ולא של יושבי קרנות) שזכה לראות מאורות דפנימיות התורה ולהתדבק באלנא דחייא. יזכור מה שפסק הרמב"ם הל' דעות רפ"ד שהיות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא. יחזיק במשמרתו בישיבה אם לפי דעת ההנהלה מסוגל הוא לזה. למודו יהי בקול ובספר או בכתב ואחרי שילמוד שעה לפי ערך

יפסיק חמשה או עשר מינוט (לנוח או לחשוב תוכן הענין שלמד) ורק אח"כ ימשיך, אם אין זה בסתירה להנ"ל ילמוד אומנות הזביחה (וגם ניקור אם שייכים להדדי באה"ק ת"ן]). יתענין בשידוך אם יציעו לו, ישמור השעורים דחת"ת כמבואר בהקדמה להיום יום ולמורה שיעור. יחזור בכל יום קאפ' ע"א דתהלים עד י"ב תמוז הבע"ל, יתן בכ"י איזה מטבע קטנה לצדקה עד יום הנ"ל. כשעה לפני השנה לא יאכל ולא ישתה. לפני השנה ילמוד איזה מינוט עכ"פ בתורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. כמובן כהנ"ל בלי נדר.

כי יפגשו אחד מבני הישיבות או מהנוער הדתי יסביר לו איך שתורת הדא"ח היא מעין מים חיים והיא המאור שבתורה אשר יכולה היא להחזיר את כאו"א למוטב ובימינו אלו למודה חוב וזכות קדוש לכבנ"י.

יחפש דרכים איך לקרב לעבודת ה' את הנוער הרחוק מתומ"צ לע"ע.

אם יפגע בו מנוול זה להטרידו עוה"פ במחשבות אודות עצמו, יזכור מיד כי עבדו של הקב"ה הוא, ושעבודתו - להחזיר את בניו הנ"ל למוטב ואין עתותיו בידו.

בברכה המחכה לאישור קבלת מכתב זה.

מנחם שניאורסאהן

ג'עט [פתאום פקע הכל]

ב"ה, ה' כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

זה לא כבר נתקבל מכתבה מענה על מכתבי שלי. אבל גם במכתבה השני אינני מוצא מהו היסוד שיש לה להעדר השמחה. ולמה שכותבת אשר פתאום פקע הכל. וכיון שזהו דבר בלי יסוד הרי אין לו קיום ובין לילה היי ובין לילה אבד. ובלבד שלא לגרות על עצמה מחשבות כאלו שהם היפך טבע האדם והיפך הוראת תורתנו תורת חיים הדורשת מכל אחד ואחת עבודת השי"ת (שלאמיתתה אפשרית וצריכה להיות בכל רגע ורגע מחיי האדם) בשמחה דוקא.

ובודאי יודעת גם מהנסיון שרואים במוחש אשר אם לפעמים קשה להלחם נגד מצב רוח מסוים, העצה היעוצה היא היסח הדעת מהמצב, ולא בדרך מלחמה אלא על ידי עסק בעניינים אחרים ובמחשבות אחרות, והסיסמה הכללית בזה היא, האלקים עשה את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים. וכיון שהענין בה מהמה, הרי ההמה יכולים לבטלו בנקל... כבקשתה אזכיר את אלו שכותבת אודותם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע.

ואסיים בעצה, כיון ששואלת לעצתי. להסיח הדעת מכל עניינים של חשבונות הנפש וללכת לבטח דרכה בחיים כיון שההשגחה פרטית מלווה את כל אחד ואחת מאתנו כולנו על כל צעד ושעל. ולא רק בעניינים הנראים בעינינו גדולי ערך אלא בכל פרט ופרט בחיים, וכידוע שזהו אחד מיסודי תורת הבעל שם טוב שנתבארה אחר כך בארוכה בתורת חסידות חב"ד. המחכה לבשו"ט.

י'תקכז [תקופת המעבר]

[תשל"ב]

מובן שאין יסוד כלל ליפחוד לכתוב לי – שהרי השתדלותי היא לעזור כפי יכולתי – ולא ח"ו להכביד או לגעור וכיו"ב.

בתקופות מעבר בחיי האדם (מקטנות לבגרות, מבגרות לעמידה וכו') – ה"ה רגיש (sensitive) יותר ויציב (stable) פחות – ולכן רגיל שאז נעשות אצלו שאלות חדשות או ספקות – שכשתעבור התקופה בעצמו ימצא הפתרון ובקל, אבל בעת המעבר נ"ל שזהו ספק גדול וכו'. וע"י שיחה עם אחר יסבירו שהפתרון פשוט וכו'. ולכן זה שאצלה כנ"ל – ה"ז כך אצל כו"כ ועובר במשך הזמן.

סיבה נוספת אצלה וגדולה היא: כשהתחילה "להרגיש לא נוח" באופן קל – הרי במקום הוספה בעניינים המחזקים את בני"י (שזהו תומ"צ) הרי ככתבה – מיעטה בהם! ומובנות התוצאות. ואף שהמיעוט בא ע"י פיתוי היצה"ר שכיון שע"פ חשבוננו אין מגיע לה כלל עונש כזה (כשהרגשה הנ"ל) ה"ז היפך היושר כלפי' ולכן דאָרף זי "אַפּטאַן" וכו' ומה בכלל השייכות בין קיום התומ"צ והרגשתה – שהקיום יועיל בזה?! (ולומר שזהו ענין דנסיון – לוינט ניט דעם יצה"ר, כמובן).

ובהתבוננות קלה מובן שזהו פיתוי ד"מלך זקן וכסיל" : 1) אפשר זהו נסיון, וכנ"ל. 2) חשבון היצה"ר שאין מגיע כו' – "אפ"ל" חשבון שקר. והשייכות הנ"ל – כאו"א (ופשוט שגם היא בכלל) מאמין באמונה פשוטה שככתוב בכ"מ ובהסברה שתורתנו תורת חסד היא ולהיטיב לאדם גם בעוה"ז – טובה אמתית (ולכן אפשרי שבתחילה נראה הדבר קשה לקיימו – אלא שהתורה יודעת שדוקא עי"ז יבוא רוב טוב לאחר זמן).

פשוט ג"כ ששכל התורה גדול ועמוק הוא משכל בני"א החכם ביותר (ובפרט משכלו של אדם הנוגע בדבר) – ולכן אין פלא כלל באם קורה ובני"א אינו מבין לפי שעה הטובה בשבילו בעוה"ז – ע"י שיקיים הוראת התורה (ובאם מקיימים הוראת רופא בני"א לקחת pill שאינו מתוק – עאכו"כ שצ"ל קיום הוראות התורה).

[בירור ספקות שלה והרמת מצב רוחה – דוקא ע"י דבור ושקו"ט עם בחור בזה, וכבר עשתה כן פעמים אחדות – ע"פ תורה: אינו רצוי ואינו כדאי לא בשבילה ולא בשבילו. שמזה גם מובן : 1) שאין זה טוב בשבילם, 2) שבדאי תמצא אופן אחר המותר – להשיג הנ"ל, באם תרצה].

עוד סיבה להרגשתה וכו' (וג"ז נראה במכתבה עצמה): בכל העמודים לא נזכרה אף תיבה אחת וגם לא ברמז – ע"ד **חובתה קדושה** לעזור להזולת ובפרט לאלה שלא זכו שהוריהם יחנכו בדרך התומ"צ, יודיעום מה זה יהדות וכו' – אף ש(כמדובר באריכות קצת בהתועדות) הם זועקים לעזר

עד כ"כ הצליח היצה"ר לפתותה שתתענין אך בעצמה והרגשותי וכשתעשה בהצלחת הנ"ל – עכ"פ בדרך המיצוע – ומתוך חיות ושמחה (על זכותה הנפלאה ויכולת שניתנה לה בזה)

בודאי שתוטב ההרגשה וכו'.

*

נכנסו בתור (שנתארך ביותר – ע"י הטרדות דאה"ק ת"ו, עניני שנת הע' **ועוד**) וגם בזה תראה איך שפיתוי-הסברת היצה"ר אפ"ל היפך האמת. וק"ל.

אזכיר עה"צ ותבש"ט.

ה'קע [באמונה]

ב"ה כ"ט שבט תשי"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב אודות השינוי שראה לפני מספר חדשים אשר נפלו לו לפתע פתאם שאלות סרק וספיקות ולא הועילו החזוקים מכל מיני ראיות וכו'.

והנה רואים במוחש בענין כגון זה שהעצה היותר טובה בכגון דא היא להסיח דעתו משך זמן מכל הענין ולא להכנס במלחמה עם מחשבות בטלות אלו, וברובא דרובא נחלש ע"י זה הפקפוק והספיקות והשאלות.

והביאור ע"ז הוא כי הספיקות ושאלות כאלו באים מבחוץ, כי הרי על כאו"א מישראל נאמר שהם מאמינים בני מאמינים, ודבר הבא בירושה משך עשירות דורות פשיטא שחזק הוא ואיתן, אלא שמפני כמה סיבות צדדיות לא תמיד פועל זה פעולתו בגלוי ואפשר שדברים נגדים והפכים יכסו עליו ויעלימו עליו, וע"י מלחמה עמהם הרי המלחמה עצמה מחזקת את מציאותם ומוסיפה גם חשיבות (ע"ד איסורה אחשבי').

משא"כ היסח הדעת ואי שימת לב לגמרי מבלי להכנס לכל שקו"ט איזה שהיא, אלא היסח ע"י עסק בענין של הבנה ושכל מסוג אחר בהחלט מחלשים את האחיזה של דברים זרים ומנגדים אלו בנפש האדם ומהלך מחשבתו.

ומובן שלהפטר ממחשבות זרות אי אפשר כי אם על ידי מחשבה טובה אחרת, כיון שהמחשבה משוטטת תמיד ואי אפשר לה להיות פנוי מכל וכל, וכשמתעמקים בחוזק במחשבות אחרות בעניני תורה תורה אור ה"ז דוחה הרבה חשך.

מובן ג"כ שצריך להתבוננות איך זה קרה שענין זר ומנגד נאחז בנפש וע"פ המבואר בספרי מוסר ועוד יותר בספרי חסידות, ה"ז בא מעניני ח"ן ומאי זהירות בהנוגע לדברים בטלים, ולכן ביחד עם היסח הדעת האמור צריך לנהוג בל"נ להיות זהיר מכאן ולהבא בטבילת עזרא להסיח דעתו לאיזה זמן מעניני ח"ן אפילו מתיקונם (עיי' שו"ת הצ"צ שער המילואים סימן ס"ב) ולהרבות באותיות התורה והתפלה נתינה לצדקה עכ"פ סכומים

קטנים והשפעה על הנוער לקרבו לתורה ומצותי וע"פ מרז"ל כל המלמד בן חבירו תורה כאילו ילדו, ולכל לראש להסתדר באופן דעבדו ה' בשמחה, וכמבואר בתניא בכ"מ, וכשיסיתו היצה"ר איך אפשר לו להיות בשמחה בידעו מעמדו ומצבו ימשיכהו לספר תניא קדישא בו מבואר בארוכה שאין לערב שמחת הנפש בעצבון הגוף (ויעוין רמב"ם סוף הל' לולב), ואיך שלכל ענין יש לו זמנו, וכשעומדים בתוקף הרצון ואוחז בעבודה מתוך שמחה - מצליחים גם בזה ובתוספת מיוחדת הסיוע מלמעלה ע"פ המבואר בזהר הק' ח"ב קפ"ד ע"ב ד"ה חדוה דבר נש כו' עיי"ש היטב.

המחכה לבשו"ט בכל האמור ומתוך שמחה אמיתית ופנימית.

ה'תרדע [מחשבות זרות]

ב"ה, כ"ד מנ"א, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב אשר קשה עליו להתגבר על איזה ענין ואינו יודע איך לעשות את זה.

כבר ידוע שהתחלת התיקון הוא לכל לראש ההשתדלות בהיסח הדעת מכל הענין, והיסח הדעת הוא גם שלא להלחם במחשבות אלו ולא להכנס גם בשקלא וטריא עם היצר הרע המסית ומפתה אותו לחשוב בענין זה, וצריך להשקיע מחשבתו בענין הפכי, זאת אומרת בענין של תורה עלי נאמר תורה אור.

כן מהנכון שיהיו חקוקים בזכרוננו איזה פרקים משניות ולכל הפחות פרק אחד תניא ובכל יום חול לפני תפלת הבקר יפריש איזה פרוטות לצדקה ולאחר התפלה וגם בשווי"ט יאמר השיעור תהלים חדשי - כפי שנחלק התהלים לימי החדש - ומובן שצריך להיות זהיר בטבילת עזרא, ולכל לראש חרטה גמורה על העבר ושמירת עיניו מלראות או מלקרות דברים המעוררים ומגרים ולהיות חזק בבטחונו אשר הקב"ה הבטיח שלא ידח ממנו נדח, ואם ח"ו אפילו נכשלים מושללת העצבות ע"ז וכמבואר בספר התניא באריכות ובטח יש לו שיעור לימוד בספר זה, ובאם לא נקבע עד עתה הנה יקבע עתה קביעות לימוד בספר זה, וימצא שם במפתח הענינים

שבסוף ספר התניא אותם הפרקים שם מדבר איך שאסור להיות בעצבות
ואם אפילו נכשל צריך להתבונן וכו' עיין שם, ויהי רצון שיוכל לבשר טוב
בכל האמור.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

